

Nr 542

Av herr **Stiernstedt m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 145, med förslag till förordning angående upphävande av förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt, m. m.*

Enligt 28 § tredje stycket arvs- och gåvoskatteförordningen (AGF) är arvslott, som tillkommer efterlevande make och vars värde icke överstiger 25 000 kr., fri från skatt. I den mån arvslottens värde överstiger 25 000 kr. upptages emellertid — efter viss avtrappning — hela beloppet till beskattning. Det utgör sålunda gränsbelopp, icke grundavdrag.

I proposition nr 145 föreslås nu att nämnda belopp skall, med bibehållande av sin karaktär i övrigt, sättas till 40 000 kr.

Såsom framgår av det betänkande som avgivits av arvsskattesakkunniga (SOU 1958: 48) har de sakkunniga övervägt att ändra de skattefria beloppen i AGF från gränsbelopp till grundavdrag. Detta skulle innebära att bottenbeloppen, i likhet med vad som gäller beträffande de direkta skatterna i övrigt, skulle vara skattefria även när arvslotten överstiger nämnda belopp. De sakkunniga anser, att en sådan omläggning skulle medföra ett rättvisare resultat de skattskyldiga emellan. Med hänsyn till det beräknade skattebortfallet har de sakkunniga emellertid förklarat sig inte kunna förorda en sådan omläggning.

De sakkunniga har därefter övervägt en partiell reform. De framhåller, att en framkomlig väg måhända kunde anses vara att endast de särskilda bottenbelopp som gäller för underåriga barn och efterlevande make förvandlades till grundavdrag. I fråga om dessa belopp framträder nämligen enligt de sakkunniga trots avtrappningsregeln särskilt påtagligt, hurusom gränsbeloppet medför en tvär övergång från full skattefrihet till full skatteplikt. De synpunkter som föranlett införandet av de särskilda bottenbeloppen för efterlevande make och underåriga barn skulle, säger de sakkunniga, bli bättre tillgodosedda därest dessa bottenbelopp förändrades från gränsbelopp till grundavdrag.

I särskilda reservationer till betänkandet har flera ledamöter uttalat sig i denna fråga. De har i första hand krävt att för underåriga barn bottenbeloppet skulle ändras till grundavdrag. Starka sympatier har vidare uttalats för att förfara på samma sätt beträffande efterlevande make, ehuru konkreta förslag här inte framlagts. I den föreliggande propositionen föreslår departementschefen, med avvikelse från de sakkunnigas förslag, att

bottenbeloppet för underåriga barn skall ändras till grundavdrag. Vi vill livligt instämma i detta förslag.

Enligt vår mening bör man emellertid redan nu, och utan att avvakta ytterligare utredning, förvandla bottenavdraget till grundavdrag även när det gäller efterlevande make. Såsom framgår av propositionen har flertalet av de remissinstanser som yttrat sig i denna fråga förordat en sådan omläggning. Familjerättskommittén — vars utredningsarbete först ansetts böra avvaktas innan förslag framlägges i här förevarande avseende — anför bl. a., att intresset att i största möjliga utsträckning tillgodose efterlevande makes och barns behov enligt kommitténs mening är så framträdande, att den till sin räckvidd begränsade reform som de särskilda bottenbeloppens ändring till grundavdrag skulle innebära snarast bör genomföras. Någon anledning att av principiella skäl avvakta resultatet av familjerättskommitténs arbete anser kommittén själv icke föreligga.

Det skattebortfall som skulle föranledas av en sådan ändring som här ifrågasatts beträffande efterlevande make kan enligt de sakkunnigas beräkningar uppskattas till 1,5 à 2 milj. kr. Det är emellertid att märka, att den höjning av taxeringsvärdena som genomfördes 1957, liksom den eljest av inflationen föranledda värdestegringen, med säkerhet kommer att tillföra statsverket inkomster vida överstigande nämnda inkomstminskning. Med hänsyn härtill anser vi inte statsfinansiella skäl kunna anföras mot den ifrågasatta ändringen. Vi tillstyrker alltså att denna genomföres.

Under åberopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta, att bottenbeloppet beträffande efterlevande makes arvslott skall förvandlas till grundavdrag samt att till följd härav 28 § tredje stycket i föreliggande förslag till förordning angående ändring i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt skall erhålla följande lydelse:

Tillfaller lott efterlevande make, skall vid skattens bestämmande från lotten såsom skattefritt avräknas ett belopp av 40 000 kr.

Stockholm den 21 april 1958

Lennart Stiernstedt

Hj. Åhman

B. Fridolf Jansson
i Benestad

Olof Johansson

Eric Nilsson
i Svalöv

Fredrik-Adolf Hamilton

Augustinus Keijer